

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ-4101-30-04/2012
P/11/134

Szczecin, 19 stycznia 2012 r.

Pan
Grzegorz Jóźwiak
Burmistrz Gminy Dziwnów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Dziwnowie (zwanym dalej „Urzędem”), kontrolę w zakresie utrzymania czystości i porządku w miejscach publicznych w latach 2009 – 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 30.11.2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Urzędu w badanym zakresie.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny częściowe i uwagi:

- NIK negatywnie ocenia tworzenie w Gminie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na jej terenie.**

Obowiązujący na terenie Gminy regulamin utrzymania czystości został uchwalony dopiero 12 czerwca 2007 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym 17 miesięcy od terminu wynikającego z art. 10 ust. 1 *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych innych ustaw*². Regulamin nie uwzględniał wszystkich regulacji wymaganych w art. 4 ust. 2 *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*³ zwanej dalej *ustawą o utrzymaniu czystości*.

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 175, poz. 1458 ze zm.

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, ze zm.

Regulamin nie został zmieniony po wejściu w życie w 2009 r. zaktualizowanych przepisów art. 4 ust. 2 pkt. 1 lit. a ustawy o utrzymaniu czystości, wskutek czego np. nie zawierał regulacji dotyczących zużytego sprzętu elektrycznego, baterii i akumulatorów. Pomimo uchwalenia przez Radę Miejską w Dziwnowie w dniu 29 grudnia 2010 r. Gminnego Planu Gospodarki Odpadami (przyjętego w listopadzie 2009 r. przez *Zarząd Celowego Związku Gmin*⁴), postanowienia obowiązującego Regulaminu nie zostały dostosowane do treści ww. Planu w terminie 3 miesięcy, co było niezgodne z art. 4 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości.

Regulamin zawierał zapisy przekraczające zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy określone w art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości. W Regulaminie pomimo braku delegacji ustawowej wprowadzono regulacje dotyczące m.in. usuwania sopli, sprzątnięcia i odchwaszczania nieruchomości, rejestracji psów i trwałego ich znakowania, szczepienia psów, umieszczanie psów i kotów w schronisku, płacenia podatku od psa, mycia samochodów poza myjniami, zakazu indywidualnego wywożenia odpadów, ustalenia normatywnej ilości odpadów wytwarzanych przez mieszkańca.

Regulamin wbrew treści art. 13 ust. 3 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach*⁵ zwanej dalej *Ustawą o odpadach*, dopuszczał spalanie odpadów roślinnych, mimo, że na terenie gminy prowadzona była selektywna zbiórka odpadów ulegających biodegradacji. Spalanie takich odpadów było możliwe, tylko wówczas, gdy na terenie gminy nie prowadziło się selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji.

2. NIK negatywnie ocenia prawidłowość realizacji wybranych obowiązków z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Urząd prowadził ewidencję zawartych umów z właścicielami nieruchomości na odbiór odpadów dopiero od stycznia 2011 r. (ponad 4 lata opóźnienia w stosunku do terminu wymaganego w art. 10 ust. 5 ustawy o zmianie ustawy o odpadach i zmianie innych ustaw). Ewidencja nie zawierała danych umożliwiających skuteczną kontrolę wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami (brak było np. dat zawarcia, rozwiązania czy też wygaśnięcia umowy). W Urzędzie nie posiadano informacji o tym czy właściciele nieruchomości, z którymi umowy rozwiązano (lub których umowy wygasły) zawarli nowe umowy.

W badanym okresie nie wykorzystywano również uprawnień, wynikających z art. 8 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości, do przeprowadzania kontroli działalności przedsiębiorców w zakresie jej zgodności z udzielonym zezwoleniem na odbiór odpadów komunalnych. Kontrola NIK wykazała, że spośród 7 podmiotów posiadających zezwolenie Burmistrza Dziwnowa na odbiór odpadów komunalnych 3 podmioty były w posiadaniu nieaktualnych zezwoleń wydanych w 2003 r. Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o odpadach, podmioty te były zobowiązane wystąpić z wnioskiem o zmianę posiadanego zezwolenia, w terminie 6 miesięcy od dnia podania do publicznej wiadomości wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia. Wymagania te były określone w zarządzeniu Burmistrza z dnia 20 sierpnia 2007 r. zostały podane do publicznej wiadomości (w BIP Urzędu). Do zakończenia kontroli NIK podmioty te nie złożyły stosownych

⁴ Gmina Dziwnów, przystąpiła do Celowego Związku Gmin CZG R-XXI z siedzibą w Nowogardzie na podstawie uchwały Rady Miejskiej z dnia 12 marca 2002 r.

⁵ Dz. U. z 2010 r., Nr 185, poz. 1243 ze zm.

wniosków, a Pan Burmistrz wbrew dyspozycji art. 10 ust. 4 ww. ustawy nie stwierdził z urzędu wygaśnięcia tych zezwoleń.

Burmistrz nie przedłożył organowi stanowiącemu Gminy sprawozdań z realizacji Gminnego Planu Gospodarki Odpadami za lata 2007-2010, pomimo wymogu art. 14 ust. 13 pkt 1 ustawy o odpadach.

3. NIK pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, ocenia realizację zadań w zakresie zapobiegania zanieczyszczania miejsc publicznych oraz zbierania z tych miejsc odpadów.

Utrzymanie czystości i porządku w miejscach publicznych zostało powierzone wykonawcy, który został wyłoniony w postępowaniu przetargowym z zachowaniem przepisów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*⁶. W zawartej umowie zabezpieczono interes gminy poprzez ustalenie kar umownych oraz warunków ich naliczania. W Urzędzie brak było dokumentacji potwierdzającej przeprowadzanie kontroli wykonania usług. Według wyjaśnień uzyskanych w toku kontroli NIK, uchybienia w realizacji umowy usuwane były na bieżąco.

Urząd w 2011 r. (do października) wypłacił wykonawcy zawyżone o 4.937,70 zł wynagrodzenie. W trakcie trwania kontroli NIK, dokonano stosownej korekty kwoty wynagrodzenia.

W latach 2009-2011 Urząd zakupił nowe kosze na odpady zwiększając ich liczbę z 528 do 580.

4. NIK pozytywnie ocenia realizację zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych ze strony osób utrzymujących zwierzęta domowe pomimo stwierdzonych uchybień.

Ogłędziny 4 miejsc publicznych (2 dojścia do plaży, 1 skwer wypoczynkowy i 1 ulica) objętych umową na utrzymanie czystości nie wykazały nieprawidłowości. Również ogłędziny wszystkich gminnych 6 placów zabaw wykazały, że place te utrzymane były w czystości i porządku. Uwagi NIK dotyczyły braku zabezpieczeń przed zwierzętami (ogrodzeń) 3 placów zabaw oraz brak, w przypadku 2 placów, tablic o zakazie wprowadzania na ich teren zwierząt. W okolicach 3 placów zabaw Urząd zlokalizował dystrybutory na nieodpłatne torebki papierowe do zbierania odchodów zwierząt. Wszystkie place wyposażone były w urządzenia do zbierania odpadów, które w dniu przeprowadzenia oględzin były opróżnione. Na właścicieli psów w badanym okresie Straż Miejska nałożyła 7 mandatów na łączną kwotę 1.350 zł, w tym 6 na kwotę 1.100 zł na podstawie art. 77 *Kodeksu wykroczeń*⁷.

5. NIK pozytywnie ocenia wykonywanie obowiązków dotyczących budowy, utrzymania i eksploatacji szaletów publicznych oraz przeprowadzania obowiązkowej deratyzacji pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Urząd wywiązywał się z obowiązku utrzymywania i eksploatacji szaletów publicznych oraz dostosowania ich do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na dzień 30.06.2011 r. Gmina dysponowała 18 szaletami publicznymi, z których 15 wdzierżawiono osobom fizycznym 2 przekazano do użytkowania klubom sportowym 1 Zarządowi Portu w Dziwnowie. Stan szaletów był zgodny z wymogami określonymi w § 78 *rozporządzenia Ministra*

⁶ j.t. Dz.U. z 2010, Nr 113, poz. 759.

⁷ j.t. Dz.U. z 2010 r., Nr 46, poz.275,

*Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁸. Wszystkie obiekty były czynne w trakcie sezonu letniego w okresie od 1 czerwca do 15 września codziennie przez 13 do 15 godzin.

Ponadto Urząd wynajmował w sezonie turystycznym od 15 czerwca do 31 sierpnia w 2009 r. - 16, w 2010 r. - 22 oraz w 2011 r. - 20 przenośnych kabin ustępowych typu TOI-TOI nie podłączonych do sieci kanalizacyjnej. Urząd nie posiadał pisemnej zgody właściwego terenowo państwowego inspektora sanitarnego na usytuowanie przenośnych ustępów publicznych. Uzyskanie takiej zgody było wymagane § 87 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. Ustępy przenośne były przedmiotem kontroli w 2010 r. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kamieniu Pomorskim. PPIS nie wykazał nieprawidłowości w tym zakresie.

Wszystkie stałe i kontenerowe szalety posiadały książkę obiektu budowlanego i były objęte w okresie badanym okresowymi kontrolami rocznymi zgodnie z art. 62 ust. 1, pkt 1 *ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane*⁹.

W latach 2009-2011 deratyzację przepompowni ścieków i jednego budynku w Dziwnowie, przeprowadził we własnym zakresie Samorządowy Zakład Budżetowy Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Dziwnowie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) dostosowanie regulaminu utrzymania czystości i porządku do wymogów wynikających z obowiązujących przepisów oraz zapisów zaktualizowanego planu gospodarki odpadami,
- 2) uzupełnienie ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami na odbieranie odpadów komunalnych w celu zapewnienia skutecznej kontroli wypełniania przez nich obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- 3) stwierdzenie wygaśnięcia nieaktualnych zezwoleń na prowadzenie na terenie Gminy działalności w zakresie odbioru odpadów komunalnych,
- 4) uzyskanie pisemnej zgody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kamieniu Pomorskim na lokalizację szaleatów przenośnych,
- 5) przedkładanie Radzie Miejskiej w Dziwnowie sprawozdań z realizacji Planu Gospodarki Odpadami,

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

⁸ Dz. U. Nr 75 poz. 690

⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, ze zm.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.